

449. Vadna, Vár-tető

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Kk

A Vár-tető (hrsz.: 013/3) a Bükk ÉK-i nyúlványában található, a Sajó és a Bán-patak völgye felé markánsan kiemelkedő hegycsúcs. A tetőt három oldalról igen meredek oldal védi, a negyedik (déli) oldala lankás, feltehetőleg a középkorban innen közelíthették meg, illetve innen támadhatták. 2008. november 17-én készítettük el a vár mikrodomborzati felmérését. A felmérés során SOKKIA lézeres mérőállomással 431 mért pontot vettünk fel. Az objektumban összesen 6027 m²-t mértünk fel – a markáns terepi elemekkel bíró vármag és sánc területén átlagban 2×2 méterenként; a külső, váron kívüli terep felmérésénél ennél ritkábban. A régészetileg értelmezhető terepelemek töréspontjait összekötve vonalas összesítő térképen ábrázoltuk a vár meglévő felszíni elemeit. A mikrodomborzati felmérés alapján is egyértelművé vált, hogy egy a 13–14. századra jellemző terepi adottságokkal rendelkező, valószínűleg kismemesi várról van szó (jellegzetes elhelyezkedés, méret, központi belső, sáncárok), melyet a 15. sz. huszitái újrahasznosítottak. A huszita hevenyészett, romlandó anyagú erődítéseknek azonban markáns terepi nyomaira nem bukkantunk, hacsak nem annak tartjuk a déli sáncban lévő kiugrást – talán elővédművet.

A mikrogeodéziai felmérést követően, 2008. decemberében Bucsi Szabó László geofizikus vezetésével különböző módszerek felhasználásával elkészítette a vár geofizikai felmérését. Ennek során geoelektromos, talajradaros és talajmágnese vizsgálatokkal a teljes központi vármagot felmérték.

Munkatársak: Nagy Zoltán régésztechnikus, Luby Viktor és Simon József egyetemi hallgatók.

SZÖRÉNYI GÁBOR ANDRÁS

450. Varsád, Templom-domb

(Tolna megye) Kő

Helyi adatközlőktől tudtam meg 2008. február 28-án, hogy az evangélikus templom mögötti magaspart tetején egy középkorinak tartott rom áll. A templom szentélye mögött emelkedő, szakadozott szélű, meredek löszfalban végződő Templom-domb fennsíkszerű teteje a falu temetőjének ad helyet. A kb. 4 m magas löszfal szélén álló fák gyökerei között több, az omlás által kettévágott sír beásását figyeltem meg, közelükben pedig egy kb. 60 cm magas, 90 cm széles, nagyjából É–D tájolású, középkori téglalapfal csonkja lógott ki a löszfalból. A falcsonk fölötti részen kb. 1×1×1 m-es rablógödör (a helyiek szerint beszakadt kriptá) látható, amely törmelékekkel volt tele. A folyamatosan pusztuló löszfal aljában több, a falból leszakadt ép téglát, illetve néhány téglából álló falrészletet is találtam.

K. NÉMETH ANDRÁS

451. Vasvár, Kismákfa, Rökalyuk-dűlő

(Vas megye) Á, Kő

2008. augusztus 7-én a 400 kV-os távvezeték Vas megyei

szakaszának régészeti szakfelügyelete során a 81. oszlophely közelében az Egervölgyi-patak jobb oldali ága melletti magasabb plató kiemelkedésén több Árpád-kori és középkori kerámiatöredéket találtunk. A lelőhely egy 240-es szintvonallal jelzett magaslat tetején helyezkedik el É–D-i irányban, követve a magaslat szélét (Hrsz.: 0212/1–13).

A leletek rossz megtartású, jórészt kavicsos soványítású, kívül vörös, belül feketére kiégett korongolt jellegű oldaltöredékek. A lelőhely valószínűleg tovább folytatódik É-i irányba is a szintvonalat követve, azonban a túlzott növényzeti fedettség miatt nem sikerült teljesen lehatárolni a telep kiterjedését.

FARKAS CSILLA

452. Vác, Buki-telep

(Pest megye) R, B, LT, Á

2008. augusztus 21. és szeptember 12. között szennyvízcsatornázás földmunkáit végezték Vác É-i részén, amit régészeti megfigyelés keretében nyomon követtünk. A gerincvezeték árkanak szélessége 50–60 cm, a bekötő árkoké 40 cm; a mélység változó 110–160 cm. Az árkokban több helyen kerültek elő leletek.

A *Kőhid utca* 6. sz. telek (Hrsz.: 1837/1) D-i oldala előtt, a gerincvezeték É-i oldalában 90 cm mélységben egy csomóban bronzkori cserepek (pl. benyomott borda-díszes oldal) feküdtek, ezért az árokra itt É-felé 35 cm szélességben rábontottunk. Beásás a barna homokban nem rajzolódott ki.

A *Horgász köz* 1. sz. saroktelek (Hrsz.: 1837/3) D-i, *Kőhid* u. felé néző oldala előtt a csatornaárok É-i oldalában a 20–25 cm vastag humusz alatt 3–4 m hosszán patics-szemcsés réteg húzódott, amelyből néhány badeni cserepet, 2 kis kelta töredéket és pár állatcsontot szedtünk ki. A telek Ny-i oldala előtti bekötőárok kidobott földjéből 1 díszítetlen badeni oldaltöredéket gyűjtöttünk, az árok falában objektum beásása nem mutatkozott.

A *Horgász köz* 5. sz. (Hrsz.: 1842) előtti bekötőárok kidobott földjében kora Árpád-kori (10–11. sz.) cserepeket: párhuzamos- és hullámvonalköteg díszes, kihajló peremű fazéktöredékeket és pár állatcsontot találtunk. Objektumot az árok ásásakor nem sikerült megfigyelni.

A *Horgász köz* 7. sz. (Hrsz.: 1845) előtti bekötőárok kidobott földjéből 1 őskori és 1 kvád cserepet gyűjtöttünk, az árok falában objektum beásása nem mutatkozott.

A *Horgász köz* 20. sz. előtti (Hrsz.: 1857) bekötőárokban a felső 10–15 cm vastag újkori töltés alatt 40–50 cm vastag humuszos, kevés patics-szemcsét tartalmazó barna homokrég, ez alatt a sárga homok altalaj jelentkezett. A barna homokból 1 kicsi őskori és 1 kicsi Árpád-kori töredéket gyűjtöttünk.

A *Horgász köz* 22. sz. előtti (Hrsz.: 1860) bekötőárokban hasonló rétegződést figyeltünk meg. A barna homok itt 50–60 cm vastag volt, 2 díszítetlen őskori, 2